

Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Inhoudsopgave

1. Missie.....	3
2. Doelstellingen	3
3. Implementatie	5
4. Governance.....	7
5. Herstel en Verhaal	8
Appendix 1. Ethische principes.....	10
Appendix 2: Duurzaamheidsrisico's	16
Afkortingen.....	18

1. Missie

De Goudse wil haar activiteiten op een maatschappelijk verantwoorde manier uitvoeren. Zowel met onze bedrijfsvoering als onze beleggingen, waar dit document zich op focust, wilt De Goudse een positieve bijdrage leveren aan duurzame en maatschappelijke ontwikkelingsdoelstellingen.

De Goudse is een institutionele belegger die haar vermogen, reserves en voorzieningen voor eigen rekening en risico voornamelijk belegt in bedrijfs- en overheidsobligaties, hypotheken, aandelen, (indirect) vastgoed, infrastructuur (hernieuwbare energie), land en MKB-leningen (midden- en kleinbedrijf). Een groot deel van deze beleggingsportefeuille wordt intern door de afdeling Beleggingen beheerd. Beleggingen in hypotheken, direct vastgoed, aandelen, land, MKB-leningen en infrastructuur worden grotendeels via fondsen door verschillende externe partijen beheerd. De omvang van de beleggingsportefeuille is ca. € 2,5 miljard.

Beleggingsfondsen die gekoppeld zijn aan unit-linked polissen worden door externe vermogensbeheerders beheerd en hebben een omvang van ca. € 730 miljoen. Hoewel deze beleggingen vallen onder het duurzaam beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders, monitort De Goudse in hoeverre de beleggingen in lijn zijn met het Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen van de Goudse. Bij afwijkingen daarop zal De Goudse daarover in overleg gaan met desbetreffende vermogensbeheerder.

De Goudse vindt dat alle beleggingen voor eigen rekening en risico, in beginsel, op een maatschappelijk verantwoorde wijze belegd moeten worden, waarbij De Goudse bij haar beleggingsbeslissingen naast financiële criteria rekening houdt met criteria met betrekking tot milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur (in het Engels aangeduid als ESG -Environmental, Social and Governance-criteria). Met onze beleggingen wil De Goudse bijdragen aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, zoals door de vermindering van de CO₂-uitstoot van beleggingen.

Omdat de interne resources van De Goudse beperkt zijn, is het belangrijk om samen te werken met andere (markt)partijen en NGO's (Niet-gouvernementele organisaties), vooral op het gebied van research en informatie. Hierdoor kan een degelijke uitwerking en uitvoering van het beleid ondersteund worden.

2. Doelstellingen

2.1 Uitgangspunten

De Goudse heeft zich gecommitteerd aan een aantal in Nederland gemaakte beleidsafspraken in de financiële sector. Deze zijn:

- het IMVO Convenant Verzekeringssector (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen);
- commitment van de financiële sector aan het Klimaatakkoord;

- de Nederlandse Stewardship Code.

Op internationaal gebied committeert De Goudse zich aan internationaal gezaghebbende documenten en de daarin beschreven fundamentele uitgangspunten. Het gaat daarbij om:

- de OESO-richtlijnen voor Multinationale Bedrijven (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling);
- de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties (UNGP);
- de Global Compact principes van de Verenigde Naties.

2.2 Doelstellingen

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's- Sustainable Development Goals) zijn een handvat om beleggingen te selecteren die een bijdrage kunnen leveren aan de realisering daarvan. De Goudse omarmt alle SDG's en wil geen negatieve bijdrage leveren aan deze duurzame doelstellingen. De Goudse heeft een aantal duurzame ontwikkelingsdoelstellingen geselecteerd waaraan extra aandacht wordt besteed bij de samenstelling van beleggingsportefeuilles. Deze zijn:

- betaalbare en duurzame energie (#7)
- eerlijk werk en economische groei (#8)
- duurzame steden en gemeenschappen (#11)
- klimaatactie (#13)

Om het beleid van De Goudse verder te concretiseren, zodat het toepasbaar en meetbaar wordt, streeft De Goudse ernaar om kwantitatieve doelstellingen vast te stellen. De doelstellingen zijn waar mogelijk afgestemd op internationaal geaccepteerde en wetenschappelijk transitiepaden. De voortgang op doelstellingen wordt periodiek gemeten en gerapporteerd. Wanneer mogelijk en wenselijk wordt er bijgestuurd. Ook de manier van meten en van rapporteren sluit aan bij internationale standaarden en ontwikkelde methodes.

1. *Klimaat (SDG #7 en #13)*: De Goudse wil met haar beleggingen aansluiten bij het klimaatakkoord van Parijs. Concreet betekent dit dat de beleggingen uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn. De Goudse zal in 2022 hiervoor een klimaatplan publiceren met tussentijdse doelen, waarmee het zal aantonen hoe de beleggingen in lijn zijn met het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 graden Celsius. Voor het meten en rapporteren van de CO₂-uitstoot wordt gebruik gemaakt van de systematiek van PCAF (Platform Carbon Accounting Financials) en het raamwerk van KPMG zoals ontwikkeld onder de klimaatcommitment van de financiële sector.
2. *Arbeidsomstandigheden (SDG #8)*: De Goudse wil niet beleggen in bedrijven of landen die (inter)nationale principes schenden op het gebied van arbeidsstandaarden en streeft naar het laten uitbetalen van een minimuminkomen dat een werknemer nodig heeft om in zijn of haar basisbehoeften te voorzien (leefbaar loon).

3. Implementatie

Als belegger creëert De Goudse impact door gedragsverandering te stimuleren. Daartoe zet de Goudse een mix van middelen in, te weten screening, engagement, stemmen en positieve selectie.

3.1 Screening

Het ESG due-diligence proces is gebaseerd op basis van de OESO-richtlijnen, de UNGP en de VN Global Compact principes. Tenminste één keer per kwartaal, of wanneer er nieuwe beleggingen worden overwogen, wordt beoordeeld of bedrijven en landen voldoen aan het beleid van De Goudse. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van ESG-analyses en ratings van externe partijen. Sector- en thema-analyses dragen daarnaast bij om de risico's in te kunnen schatten. De Goudse zal bij de selectie nieuwe beleggingen zoveel mogelijk rekening houden met ESG gerelateerde overwegingen.

Door niet te beleggen in bedrijven die de ethische principes (zie appendix 1) schenden, voorkomt De Goudse dat er wordt belegd in bedrijven die niet handelen volgens de principes van 'goed bestuur', zoals bedoeld in de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van de Europese Unie (EU). Door niet te beleggen in bedrijven die afbreuk doen aan de doelstellingen (zie appendix 2), zorgt De Goudse er tevens voor dat eventuele duurzaamheidsrisico's in deze portefeuilles worden beperkt en dat, in lijn met de SFDR, alleen wordt belegd in entiteiten die geen ernstige afbreuk doen aan het bereiken van de duurzaamheidsdoelen ('do no significant harm').

Daarbij hanteert De Goudse een uitsluitingenlijst van bedrijven en overheden waar niet in belegd mag worden. Deze lijst wordt minimaal eenmaal per kwartaal geactualiseerd. De Goudse belegt voornamelijk in vermogenstitels die in euro's zijn uitgegeven of genoteerd. Veel bedrijven en overheden die op basis van bovenstaande criteria worden uitgesloten vallen daarmee niet binnen ons beleggingsuniversum.

3.2 Engagement

Het volgen en in gesprek gaan met bedrijven over hun gevoerde ESG-beleid en de (mogelijke) tekortkomingen daarin is een intensief en tijdrovend traject. De Goudse kiest er daarom als individuele aandeelhouder voor om beursgenoteerde bedrijven te volgen en aan te spreken. Om dit te realiseren is De Goudse vanaf 2014 deelnemer van de Stichting Eumedion. Daarnaast sluit De Goudse zich, waar mogelijk, aan bij andere collectieve engagementinitiatieven.

De missie van Eumedion is het corporate governance, milieu- en sociale (ESG) beleid en de prestaties van beursvennootschappen te verbeteren en zijn deelnemers te stimuleren ook naar hun eigen ESG- prestaties te kijken. Tevens wil de stichting de acceptatie en naleving van de standaarden en richtlijnen op zowel het terrein van corporate governance als duurzaamheid door beursgenoteerde bedrijven en institutionele beleggers bevorderen, met name in Nederland. Als deelnemer is De Goudse betrokken bij de uitvoering van deze missie.

In samenwerking met andere deelnemers van Eumedion wordt op aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beursgenoteerde bedrijven het woord gevoerd en vragen gesteld over het ESG-beleid van deze bedrijven. Als er aandelen van die bedrijven in de portefeuille worden aangehouden, participeert De Goudse in de voorbereiding van de gezamenlijke inbreng op de aandeelhoudersvergadering en wordt er ook namens De Goudse gesproken. Ook buiten de aandeelhoudersvergaderingen om wordt contact onderhouden met de besturen van deze Nederlandse bedrijven over het ESG-beleid.

Wanneer in aandelenfondsen wordt belegd zal De Goudse van de fondsbeheerder minimaal jaarlijks een rapportage van de engagementactiviteiten willen ontvangen en die waar nodig bespreken.

3.3 Stemmen

Via proxy voting (elektronisch stemmen) wordt waar mogelijk voor alle individuele aandelen in de portefeuille gestemd op alle agendapunten van de aandeelhoudersvergaderingen die daarvoor in aanmerking komen. Ook op de participantenvergaderingen van de beleggingsfondsen in onze portefeuille wordt van het stemrecht gebruik gemaakt.

De Goudse kan bovendien het stemrecht gebruiken als een escalatiemiddel om bedrijven aan te moedigen stappen te zetten in de verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Dit kan een gevolg zijn op beperkte voortgang die er wordt geboekt in een engagement, waarbij De Goudse kan overwegen tegen het bestuur

te stemmen of een aandeelhoudersresolutie te steunen of in te dienen.

De Goudse wil de mogelijkheid in de markt om met name aandelen short te gaan en daarnaast het stemrecht te gebruiken om tegen het belang van de onderneming in te gaan niet faciliteren. Daarom sluit De Goudse het uitlenen van de beleggingen via haar custodian aan andere marktpartijen/beleggers uit.

3.4 Positieve selectie van maatschappelijk verantwoorde beleggingen

Een steeds groter gedeelte van de beleggingsportefeuille wordt al geïnvesteerd in beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan duurzame en maatschappelijke doelstellingen. Per SDG wordt dit door De Goudse als volgt ingevuld:

- Betaalbare en duurzame energie (SDG 7) en klimaatactie (SDG 13):
De Goudse heeft de ambitie om ten minste 10% van alle obligaties te beleggen in obligaties die als duurzaam gekwalificeerd worden onder de Green Bond Principles (GBP). Daarnaast belegt De Goudse in de ontwikkeling en exploitatie van o.a. windmolenparken en zonneweides, zowel in Europa als wereldwijd.
- Eerlijk werk en economische groei (SDG 8):
De Goudse belegt in leningen aan het MKB in Nederland om de groei en werkgelegenheid in deze sector te bevorderen. Bovendien investeert De Goudse in vastgoed op campussen van universiteiten in Nederland om o.a. innovatie en samenwerking tussen bedrijven en universiteiten te faciliteren en te bevorderen.
- Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11):
De Goudse belegt in huurwoningen in het middensegment om bij te dragen aan de beschikbaarheid van betaalbare en kwalitatief goede woningen met een hoog duurzaamheidsniveau.

Naast deze specifieke beleggingen per SDG belegt De Goudse ook in social bonds en duurzaam beheerde landbouwgronden.

4. Governance

De Goudse monitort op continue basis de mate waarin beleggingen compliant zijn met het beleid en bijdragen aan de gestelde doelstellingen van De Goudse. Dit gebeurt op basis van rapportages die De Goudse ontvangt over beleggingen van de ESG-services partner en externe fondsmanagers. De rapportages worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Werkgroep Beleggingen en het Bestuur.

4.1 Rapportage

Om de voortgang op de (lange termijn) doelstellingen te monitoren, screent De Goudse op kwartaalbasis haar beleggingen en ontvangt De Goudse elk kwartaal een rapportage. Deze rapportage bevat in ieder geval de volgende elementen:

1. Het deel van de portefeuille wat in overtreding is met de ethische principes
2. Het deel van de portefeuille dat risico loopt als gevolg van klimaatverandering (zowel fysieke als transitierisico's)
3. De uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van de reductiedoelstelling
4. Het percentage duurzame obligaties in de portefeuille
5. Het deel van de portefeuille wat een positieve bijdrage levert aan de doelstellingen van De Goudse.

4.2 Periodieke evaluatie

Het duurzaamheidslandschap is constant in ontwikkeling. Er kunnen daarmee in de toekomst nieuwe en/of andere duurzaamheidsthema's relevant zijn voor De Goudse. Ook kunnen maatschappelijke ontwikkelingen zoals nieuwe wet- en regelgeving of veranderende consumentenvraag bijdragen aan de noodzaak voor een aanscherping van het beleid. Er wordt beoordeeld of het beleid nog alle relevante thema's bevat en of de portefeuille nog passend is.

4.3 Selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders

Hoewel De Goudse een groot deel van het te beleggen vermogen intern beheerd, wordt voor enkele beleggingscategorieën (hypotheken, vastgoed, aandelen en infrastructuur) een externe vermogensbeheerder geselecteerd. Bij de selectie wordt extra aandacht besteed aan het ESG-beleid van deze beheerders. Dit beleid moet minimaal voldoen aan de eigen standaarden van De Goudse. De Goudse blijft de ontwikkelingen van het ESG-beleid bij deze externe beheerders monitoren via publicaties en het opvragen van informatie. Waar nodig zal De Goudse een gesprek aangaan met de vermogensbeheerder om hun beleid ter discussie te stellen en te beïnvloeden.

5. Herstel en Verhaal

Herstel en verhaal is een van de drie pijlers van de internationale richtlijnen van de Verenigde Naties, de United Nations Guiding Principles (UNGP). De Goudse draagt niet direct bij aan mogelijke negatieve gevolgen veroorzaakt door bedrijven waar in belegd wordt, omdat De Goudse altijd een minderheidsbelang in een bedrijf bezit. Echter gebruikt De Goudse waar mogelijk de invloed die het heeft als belegger om bedrijven te stimuleren hun verantwoordelijkheid te nemen in het voorkomen en beperken van negatieve impact. Hierbij is het belangrijk om bij het uitvoeren van actief aandeelhouderschap bedrijven te verzoeken om verhaal- en herstelmechanismen op te zetten voor verschillende groepen belanghebbenden die negatief kunnen zijn of worden beïnvloed door acties van het bedrijf waarin wordt belegd (of in de waardeketen van het bedrijf waarin wordt geïnvesteerd).

Door middel van engagements en het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen, neemt De Goudse deel aan gesprekken met betrekking tot negatieve impact van bedrijven, zoals vastgelegd in de OESO-richtlijnen en Guiding Principles van de Verenigde Naties. Resultaten en voortgang van deze processen worden gecommuniceerd in kwartaalverslagen en het jaarverslag. De Goudse werkt hierbij met andere beleggers samen aan sectorbrede initiatieven die gericht zijn op bepaalde vraagstukken of duurzaamheidsthema's. Voorbeelden van sectorbrede initiatieven zijn bijvoorbeeld gerelateerd aan leefbaar loon, biodiversiteit, klimaat en engagements tegen ontbossing.

Als een laatste redmiddel kan De Goudse een bedrijf uitsluiten om de betrokkenheid bij aanhoudende negatieve effecten te stoppen. Uitsluiten lost de negatieve impact niet op, het wordt daarom ook alleen als laatste oplossing gezien als engagement niet succesvol is. Zorgen met betrekking tot de betrokkenheid van De Goudse bij negatieve impact kunnen ook onder de aandacht worden gebracht via het Nederlandse Nationaal Contactpunt (NCP) voor de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, dat deel uitmaakt van de Ministerie van Buitenlandse Zaken en dat het officiële Nederlandse instituut is om specifieke incidenten met betrekking tot de OESO-richtlijnen aan te pakken. Het NCP kan de betrokken partijen assisteren bij het vinden van een oplossing om verdere escalatie te voorkomen.

Appendix 1. Ethische principes

Mensenrechten

De UN Guiding Principles on Business and Human Rights die in juni 2011 unaniem zijn goedgekeurd door de UN Human Rights Council 2011, benadrukken de verantwoordelijkheid van bedrijven om de mensenrechten te respecteren. Deze verantwoordelijkheid, die ook wordt bevestigd in de beginselen 1 en 2 van Global Compact van de Verenigde Naties en de OESO-richtlijnen voor multinationale bedrijven, houdt in dat bedrijven moeten voorkomen dat ze via eigen bedrijfsactiviteiten bijdragen aan negatieve impact op de mensenrechten, en om impact voor de mensenrechten die verband houden met activiteiten in de keten te voorkomen, te verzachten of te verhelpen.

De verantwoordelijkheid van bedrijven om de mensenrechten te respecteren heeft minimaal betrekking op de internationaal erkende mensenrechten, opgeschreven in de International Bill of Rights. Afhankelijk van de omstandigheden kan het nodig zijn dat bedrijven rekening houden met aanvullende universele mensenrechtennormen, bijvoorbeeld met betrekking tot de bescherming van de mensenrechten van specifieke groepen zoals inheemse volkeren, vrouwen, gehandicapten, en migrerende werknemers en hun gezinnen. De Goudse beschouwt schendingen van de hierboven genoemde internationale mensenrechtenmechanismen als een schending van de ethische principes.

Arbeidsrechten

"Fundamentele arbeidsrechten omvatten de afschaffing van kinderarbeid en de uitbanning van alle vormen van dwangarbeid, en ook de vrijheid van vereniging, de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandeling en de uitbanning van alle vormen van discriminatie op het gebied van werkgelegenheid". De Goudse laat zich leiden door internationale normen over arbeidsrecht en beschouwt schendingen door bedrijven of hun belangrijkste leveranciers van de volgende verdragen als een schending van de ethische principes:

Kinderarbeid:

1. Minimumleeftijdverdrag, 1973 (IAO-verdrag nr. 138)
2. Verdrag inzake de rechten van het kind, 1989
3. Verdrag inzake de ergste vormen van kinderarbeid, 1999 (ILO-verdrag nr. 182)
4. Principe 5 van het UN Global Compact.

Slavernij

1. Slavernijverdrag, 1926
2. Conventie over dwangarbeid, 1930 (ILO-conventie nr. 29)
3. Aanvullend verdrag inzake de afschaffing van slavernij, de slavenhandel en instellingen en praktijken die vergelijkbaar zijn met slavernij, 1956

-
4. Afschaffing van het verdrag over dwangarbeid, 1957 (ILO-verdrag nr. 105)
 5. Principe 4 van de VN Global Compact.
 6. Rechten van de mens
 7. Verklaring van de IAO over fundamentele beginselen en rechten op het werk en de follow-up ervan (1988, bijlage herzien 15 juni 2010)
 8. Verdrag inzake vrijheid van vereniging en bescherming van het recht om zich te organiseren, 1948 (IAO-verdrag nr. 87)
 9. Recht op organisatie en collectieve onderhandelingen, 1949 (IAO-conventie nr. 98)
 10. Verdrag inzake gelijke beloning, 1951 (ILO-verdrag nr. 100)
 11. Verdrag inzake discriminatie (arbeid en beroep), 1958 (IAO-verdrag nr. 111)
 12. Verdrag tot vaststelling van minimumlonen, 1970 (ILO-verdrag nr. 131)
 13. Arbeidstijdenverdrag, 1930 (ILO-verdrag nr. 30)
 14. Verdrag betreffende veiligheid en gezondheid op het werk en de werkomgeving, 1983 (ILO-verdrag nr. 155) - Principes 3 en 6 van het UN Global Compact.

Het arbeidsrechtbeginsel heeft ook betrekking op het recht op rechtvaardige en gunstige arbeidsomstandigheden, zoals omschreven in artikel 23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, en artikel 7 van het Internationaal Verdrag over economische, sociale en culturele rechten. Deze omvatten het recht op een eerlijk loon en een gelijke beloning, op veilige en gezonde arbeidsomstandigheden, op gelijke kansen en op rust, vrije tijd, redelijke beperking van de arbeidstijd en periodieke vakanties met behoud van loon. Voorts zijn inbegrepen het risico van dwangarbeid, in het bijzonder "mensenhandel", waarbij werknemers vastzitten in werk dat zij niet vrijwillig kunnen verlaten vrijwillig te verlaten, in zeer erbarmelijke omstandigheden leven, extreem lange dagen maken en geen of een laag loon ontvangen.

Betrokkenheid bij producten of bedrijven die schadelijk zijn voor de menselijke (geestelijke) gezondheid en het dierenwelzijn.

De Goudse beschouwt producten of bedrijven die schadelijk zijn voor de menselijke (geestelijke) gezondheid en/of het dierenwelzijn als overtreding van haar ethische principes. Daar worden de volgende elementen onder verstaan:

1. Alle tabaksfabrikanten;
2. Bedrijven met een omzet van meer dan 5% uit de levering, detailhandel en distributie van tabak;
3. Alle bedrijven actief in pornografie;
4. Bedrijven met een omzet van meer dan 5% uit het aanbieden, exploiteren, produceren, in licentie geven of ondersteunen van gok-, loterij- en andere spelen of met het vervaardigen en verkopen van de desbetreffende uitrusting;

Bovendien is de visie van De Goudse dat menselijke interactie met dieren op een verantwoordelijke en voorzichtige manier moet plaatsvinden. Als diervriendelijke alternatieven voorhanden zijn, dienen deze altijd de overhand te hebben vindt dat dierproeven alleen mogen plaatsvinden wanneer is aangetoond dat het van cruciaal belang is voor de samenleving, zoals voor medische tests, wanneer er geen alternatieven beschikbaar is of wanneer het wettelijk verplicht is de veiligheid van producten op dieren te testen. De Goudse verwacht van bedrijven die gebruik maken van dierproeven of proefdieren gebruiken, handelen in overeenstemming met de REACH-verordening of de zogenaamde 3R-strategie (Replace, Reduce, Refine) toepassen. De Goudse houdt toezicht op de inspanningen die bedrijven zich getroosten om alternatieven zonder dieren te vinden en te valideren. Bedrijven die dit niet proberen, worden geacht voor uitsluiting in aanmerking te komen. De Goudse verwacht ook dat organisaties transparant zijn over hun dierproeftestmethoden en -beleid. Wat dierenwelzijnsmisbruik betreft, verwacht De Goudse van bedrijven dat zij handelen in overeenstemming met de relevante internationale codes en overeenkomsten.

De Goudse sluit bedrijven uit die producten of diensten leveren die schadelijk zijn voor de menselijke (geestelijke) gezondheid. Ook beschouwt De Goudse betrokkenheid bij dierenwelzijn misstanden zonder bewezen acties om de leefomstandigheden van dieren te verbeteren, een reden voor uitsluiting. Concreet betekent dit dat De Goudse niet belegt in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, distributie of verkoop van exotisch leer, walvis(afgeleide) producten en bont.

Illegale milieuverontreiniging, lozing van giftige stoffen en milieuschade

Om te definiëren wat er wordt verstaan onder illegale milieuverontreiniging, lozing van giftige stoffen en milieuschade baseert De Goudse zich op de volgende internationale milieuverdragen, verklaringen en beste praktijken, en ook milieuwetten en -regelgeving om te bepalen of een bedrijf in strijd handelt met de ethische uitgangspunten van De Goudse:

1. Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels, 1971
2. UNESCO Werelderfgoedverdrag, 1972
3. Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES), 1975
4. Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, 1979
5. Verklaring van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling, 1992
6. Het Earth Charter, 2000
7. Principe 7 van de VN Global Compact, 2000
8. Beschermde gebieden gedefinieerd door de Internationale Unie voor het Behoud van de Natuur (IUCN), categorieën I tot en met IV, 2008
9. IFC-prestatienormen voor sociale en ecologische verantwoordelijkheid, 2012
10. Het Klimaatakkoord van Parijs (UNFCCC), 2015.

Mede op basis van bovenstaande uitgangspunten, belegt De Goudse niet in bedrijven die betrokken zijn bij bijzonder schadelijke activiteiten, waaronder mijnbouw op bergtoppen (MTR), het dumpen van afval in rivieren, illegale houtkap en winningsactiviteiten in beschermde gebieden, zoals benoemd onder uitgangspunt 1, 2 en 8.

Wapens

De Goudse beschouwt wapens als controversieel indien zij verboden zijn bij het internationaal recht en door internationale conventies of verdragen verboden zijn, of indien zij bij gebruik fundamentele humanitaire beginselen schenden. Dergelijke humanitaire beginselen zijn onder meer het proportionaliteitsbeginsel, dat vereist dat onnodig lijden wordt voorkomen, en het onderscheidingsbeginsel, dat vereist dat militaire en civiele doelen van elkaar worden onderscheiden.

Specifiek beschouwt De Goudse de volgende wapens als controversieel:

1. Anti-persoonsmijnen: zoals gedefinieerd in het verdrag inzake het verbod op het gebruik, de opslag, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging ervan, 1997
2. Biologische wapens: zoals gedefinieerd in het verdrag inzake het verbod van de ontwikkeling, de productie en de aanleg van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxinewapens en inzake de vernietiging van deze wapens, 1972
3. Chemische wapens: zoals gedefinieerd door het verdrag inzake het verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens, 1993
4. Cluster wapens: zoals gedefinieerd in het verdrag inzake clustermunitie, 2008
5. Nucleaire wapens
6. Conventionele wapens uitgerust met witte fosfor of verarmd uranium.

Naast de hierboven opgesomde verdragen houdt De Goudse rekening met de volgende internationale verdragen bij de toepassing van het principe rondom wapens:

1. Protocol voor het verbod van het gebruik van verstikkende, giftige of andere gassen en van bacteriologische methoden van oorlogvoering, 1925
2. Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens (non-proliferatieverdrag), 1968
3. Artikel 36 van Protocol I Aanvullend op de Verdragen van Genève van 1949, 1977
4. Alomvattend verdrag voor een verbod op kernproeven, 1996
5. Verdrag inzake verboden of beperkingen op het gebruik van bepaalde conventionele wapens die als buitensporig schadelijk kunnen worden beschouwd of willekeurige gevolgen hebben, 2001.

6. Protocol voor het verbod op het gebruik van verstikkende, giftige of andere gassen en van bacteriologische methoden van oorlogvoering, 1925

De Goudse investeert niet in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling, verkoop of distributie van controversiële wapens of aanverwante diensten of onderdelen die essentieel of gespecialiseerd zijn. Bovendien investeert De Goudse niet in bedrijven die een belang (en/of stemrecht) van 10% of meer hebben in een andere onderneming die betrokken is bij de productie van controversiële wapens. Dit geldt ook voor essentiële onderdelen of diensten die zijn cruciaal voor de werking van het wapen, zoals sub-munitie, lonten, geleidingsmechanismen mechanismen en kernkoppen.

De Goudse sluit voorts investeringen uit in bedrijven die betrokken zijn bij de handel in en levering van conventionele wapens, wapens en wapensystemen, militaire transportsystemen, andere militaire goederen en aanverwante diensten met landen en bedrijven waarop wapenembargo's van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en/of de Raad van de Europese Unie van toepassing zijn. Dit omvat de levering van militair materieel aan regimes en aan landen die worden beschouwd als zwakke staten of onderdrukkende regimes , wanneer er een aanzienlijk risico bestaat dat de wapens worden gebruikt voor het begaan van illegale gewelddaden tegen burgers, genocide, misdaden tegen de menselijkheid of grove schendingen van de mensenrechten. Ook de levering van conventionele wapens aan deze landen wordt als onaanvaardbaar beschouwd. Dit omvat ook de levering van militair materieel aan partijen die bij een conflict betrokken zijn, tenzij aan partijen die handelen in overeenstemming met een resolutie van de VN-Veilighedsraad, en aan partijen die een onevenredig deel van hun begroting besteden aan militaire uitgaven.

Tot slot sluit De Goudse investeringen uit in alle productie van niet-militaire vuurwapens en de verkoop van (hand)wapens aan consumenten.

Internationale Sancties

Sancties zijn dwingende instrumenten die worden gebruikt als reactie op schendingen van het internationaal recht of de mensenrechten. Specifiek gaat het om de hieronder opgesomde voorschriften

1. Lijst van EU-sancties
2. Bijlage van EU-verordening nr. 269/2014
3. Bijlage van EU-verordening nr. 512/2014
4. Bijlage van EU-verordening nr. 833/2014

De Goudse sluit bedrijven uit van haar beleggingsuniversum waarvoor sancties zijn uitgevaardigd door internationale organisaties die handelen in het kader van de rechtsstaat, zoals de Verenigde Naties en de Europese Unie.

Fraude, Corruptie en Belastingontduiking

De Goudse beschouwt betrokkenheid bij corruptie, zoals gedefinieerd door de volgende mechanismen, als een schending van de ethische principes:

1. OESO verdrag inzake bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale zakelijke transacties, 1997
2. Principe 10 van de VN Global Compact, 2003
3. Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie, 2003
4. de OESO-richtlijnen voor Multinationale Bedrijven, 2011

De Goudse investeert niet in bedrijven die systematisch betrokken zijn bij fraude, corruptie of belastingontduiking. Vormen van corruptie omvatten omkoping, afpersing, fraude, collusie, witwassen van geld, verduistering, illegale politieke bijdragen, nepotisme en bepaalde faciliterende betalingen. De Goudse beschouwt ook het bewust achterhouden, vervalsen of verdraaien van informatie die van essentieel belang voor consumenten, zakenrelaties, aandeelhouders, werknemers of andere belanghebbenden als een schending van haar ethische principes.

Grondrechten, bestuur en wapenembargo's

Overheden zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor het waarborgen van de grondrechten van hun bevolking. Als uitgangspunt heeft De Goudse opgenomen dat het daarom niet belegt in een staat die herhaaldelijk of systematisch niet in staat is de meest elementaire van mensenrechten, burgerrechten en politieke rechten te beschermen, zoals die zijn vastgelegd in:

1. de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, 1948
2. het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, 1966
3. het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, 1966

Om te bepalen welke staten niet aan deze verplichtingen voldoen, hanteert De Goudse volgende gerenommeerde indicatoren: 'Freedom House's Freedom in the World'-rapport en de 'Worldwide Governance Indicators' (WGI) van de wereldbank. De Goudse sluit op basis van deze indicatoren staten uit die door Freedom House als "niet vrij" worden beschouwd en/of bij de onderste 20% van de Worldwide Governance Indicators (slechtst bestuurd) horen. Bovendien, als Freedom House aangeeft dat een staat 'gedeeltelijk vrij' is of als er een conflictgebied in het land is dat is bestempeld als 'niet vrij' of 'gedeeltelijk vrij', dan volgt een individuele beoordeling. In het laatste geval hanteert De Goudse de volgende regels: als een betwist gebied - binnen de grenzen van het ene land - wordt binnengevallen, bedreigd, bezet en/of gemilitariseerd door een ander land, dan is het eerste land niet per definitie uitgesloten. Het getroffen land heeft geen effectieve controle over deze gebieden. Staten die als "vrij" of "gedeeltelijk vrij" worden beschouwd, waarbij het duidelijk is dat dergelijke landen effectieve controle hebben over de conflictgebieden, zijn uitgesloten van onze investeringen.

Daarnaast, in lijn met het standpunt van De Goudse over controversiële wapenhandel, belegt De Goudse niet in obligaties van staten die vallen onder de wapenembargo's vallen van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties of de Raad van de Europese Unie.

Appendix 2: Duurzaamheidsrisico's

Naast de ethische principes zoals beschreven in appendix 1, integreert De Goudse duurzaamheidsgegevens ook structureel in het beleggingsproces. Bij beleggingsbeslissingen voor actieve portefeuilles die door De Goudse worden beheerd, worden factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur meegewogen. Daarbij maakt De Goudse jaarlijks een beoordeling van de grootste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille. De duurzaamheidsrisico's die op moment van schrijven de grootste potentiële impact hebben, zijn klimaatrisico's en biodiversiteitsrisico's.

Klimaat

Ons wereldwijde energiesysteem zal de komende tientallen jaren grote veranderingen ondergaan. Door een groeiende wereldbevolking en welvaart neemt de vraag naar energie toe. Goedkope fossiele brandstoffen worden schaarser, energieprijzen stijgen op de lange termijn en verdere opwarming van de aarde is zeer waarschijnlijk. Hierdoor is een verandering noodzakelijk in de manier waarop we energie gebruiken en produceren: een zogenoemde energietransitie. Dit is een grote, geleidelijke en wezenlijke verandering van het huidige energiesysteem in een energievoorziening die klaar is voor de toekomst en de grote uitdagingen waarvoor de wereld staat. Daarbij kan het niet anders dan dat we tijdelijk afhankelijk blijven van vervuilende fossiele brandstoffen en de omstreden kernenergie, terwijl we geleidelijk meer duurzame energie opwekken. De keuzes die overheden, bedrijfsleven, burgers en investeerders moeten maken zijn cruciaal om deze overgangsfase zo kort mogelijk te houden.

De Goudse is terughoudend om in risicovolle vormen van energie te beleggen. Denk aan de winning van schaliegas en oliezanden, oliewinning in het Arctisch gebied, kolencentrales en kerncentrales. Omdat De Goudse gelooft dat in beperkte mate deze energievormen de komende jaren nodig blijven, beleggen we alleen als betrokken bedrijven aan strenge criteria voldoen. Daarnaast verwacht De Goudse van bedrijven dat de afhankelijkheid van risicovolle vormen van energie over tijd wordt afgebouwd. Specifiek leidt dat tot de volgende criteria die De Goudse hanteert bij het beoordelen van beleggingen:

Winning van thermische kolen

De Goudse belegt niet in bedrijven actief in thermische kolenmijnbouw.

Energieopwekking met thermische kolen

De Goudse verwacht dat energiebedrijven hun afhankelijkheid van thermische kolen voor energieproductie afbouwen over tijd. De Goudse belegt daarom niet in energiebedrijven die meer dan 25% van hun energieopwekking uit thermische kolen halen en zal deze grens over tijd naar beneden bijstellen.

Onconventionele olie- en gas

Vanwege de schadelijke effecten van onconventionele energiebronnen, belegt De Goudse niet in bedrijven die meer dan 7,5% van de omzet uit winning van Arctische olie/gas, teerzandolie en schalieolie/-gas. Bovendien verwacht De Goudse dat de afhankelijkheid van onconventionele energiebronnen over tijd worden afgebouwd en zal De Goudse de grens naar beneden bijstellen.

Kernenergie

Voor energiebedrijven wordt er gekeken naar de mogelijke betrokkenheid bij incidenten en ongelukken op basis van de International Nuclear Event Scale (INES). Er is sprake van een onverantwoorde omgang met kernenergie als betrokken bedrijven door eigen activiteiten of gedragingen ongelukken veroorzaken en/of incidenten laten escaleren. De INES waarden 1, 2 en 3 worden incidenten genoemd. Daarbij zijn er geen gevolgen voor de werknemers of de omgeving. Bij schaal 4 kunnen er veiligheidsrisico's optreden binnen de centrale, bijvoorbeeld door het vrijkomen van radioactieve stoffen binnen de gebouwen. Vanaf schaal 5 kan een ongeval gevolgen hebben voor de directe omgeving van de centrale. Schaal 7 is een zeer ernstig ongeval met een hoge uitstoot van radioactieve stoffen naar de omgeving van de kerncentrale. Fukushima en Tsjernobyl zijn ingedeeld in schaal 7. Energiebedrijven worden uitgesloten waar is aangetoond dat de ethische principes over nucleaire veiligheid van de International Atomic Energy Agency (IAEA) zijn geschonden.

Biodiversiteit

Ook het verlies van biodiversiteit is een belangrijk ESG-risico. Als gevolg van landconversie, ontbossing, degradatie en overexploitatie veranderen land en zee en neemt de biodiversiteit af. Deze activiteiten verminderen het leefgebied van verschillende soorten. Recente inschattingen tonen aan dat meer dan een miljoen soorten met uitsterven bedreigd. Het Verdrag over Biologische Diversiteit (VBD) beoogt via de Aichi-doelstellingen¹ ecosystemen en biodiversiteit te beschermen en biodiversiteit te beschermen, zodat deze goederen en diensten kunnen leveren die waardevol zijn voor de mens. Het bevorderen van duurzaam landgebruik is een van de belangrijkste strategische doelstellingen van het VBD.

Verlies van biodiversiteit heeft een negatieve impact hebben op de bodemproductiviteit, water beschikbaarheid en verontreiniging. Dit leidt tot een grotere behoefte aan kapitaalinvesteringen om de productiviteit van het land te garanderen of de voorziening van natuurlijke en mariene hulpbronnen veilig te stellen. Bovendien zullen sommige sectoren, ook al zien zij geen directe gevolgen van biodiversiteitsverlies, juridische en reputatie risico's lopen aangezien regeringen en consumenten reageren op de gevolgen van de bijdrage van bedrijven aan biodiversiteitsverlies.

¹ CBD (2010). Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020, including Aichi Biodiversity Targets. Montreal.

Afkortingen

EU	Europese Unie
MKB	Midden- en kleinbedrijf
NCP	Nationaal Contactpunt
NGO	Non-gouvernementele organisatie
INES	International Nuclear Event Scale
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PCAF	Partnership for Carbon Accounting Financials
PRI	Principles of Responsible Investment
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
TCFD	Taskforce on Climate-related Financial Disclosures
UNGP	United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights
VN	Verenigde Naties
VBD	Verdrag over Biologische Diversiteit